

8.5.2013

RajavartiolaitosDno/2012/4026
SM031:00/2012

Rajavartiolaitos

Lausuntopyyntö 14.3.2013

**HALLITUKSEN ESIITYSLUONNOS RAJAVARTIOINTIA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN
SEKÄ ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA**

Rajavartio-osasto on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä rajavartiointia koskevan lainsäädännön sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Esitykseen sisältyy ulkomaalaislain 11 ja 12 lukuihin kohdistuvia muutosehdotuksia. Näiden muutosten tarkoituksena on ulottaa liikenteenharjoittajan velvollisuus ulkorajan ylittävässä kulkuneuvossa olevien henkilöiden tietojen toimittamisesta sekä tämän velvollisuuden laiminlyömisestä määrättävä liikenteenharjoittajan seuraamusmaksu koskemaan ilmaliiikenteen lisäksi myös ammattimaista alus- ja junaliikennettä. Maahanmuutto-osasto kannattaa eri liikennemuotojen sääntelyn yhdenmukaistamista.

Maahanmuutto-osastolla ei ole huomautettavaa esitettyihin muutoksiin, jotka koskevat ulkomaalaislain 174 §:ä, 179 §:ä, 181 §:n 1 ja 2 momenttia ja 185 §:ä. Näitä säännöksiä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että ajoneuvon kuljettajan ja liikenteenharjoittajan ilmoitusvelvollisuus ulotetaan koskemaan ammattimaista alus- ja junaliikennettä. Vastaavasti ehdotetaan, että liikenteenharjoittajan seuraamusmaksu määrätään edellä mainitun ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä. Esityksellä pyritään myös ottamaan huomioon ne bis in idem –sääntö eli kaksinkertaisen rangaistuksen kielto.

Nykyisessä ulkomaalaislain 11 luvussa ne bis in idem -sääntö on otettu huomioon 182 §:ssä, jossa säädetään liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun poistamisesta tietyissä tapauksissa. Lain 179 §:ssä säädetään seuraamusmaksun määräämisen perusteista ja tilanteista, joissa seuraamusmaksua ei määrätä. Kyseisessä pykälässä ei ole nimenomaista säännöstä mahdollisuudesta jättää seuraamusmaksu määräämättä siksi, että liikenteenharjoittaja on tuomittu samasta teosta lainvoimaiseen rangaistukseen. Pykälän 2 momentin 4 kohdan mukaan maksua ei kuitenkaan määrätä, mikäli se olisi olosuhteet huomioon ottaen muutoin kohtuutonta. Hallituksen esityksen perusteluissa (HE 28/2003) todetaan, että hallinnollista seuraamusta sovellettaisiin liikenteenharjoittajan laiminlyönteihin, joita sellaisenaan ei ole katsottava rikolliseksi toiminnaksi. Perusteluissa todetaan myös, että liikenteenharjoittajalle ei voitaisi samasta teosta antaa molempia seuraamuksia. Ehdotetussa 181 §:n uudessa 4

momentissa säädettäisiin siitä, että seuraamusmaksua rajavartiolaitoksen henkilötietolain 20 ja 20 a §:n rikkomisesta ei voitaisi määrätä sille, joka on samasta teosta lainvoimaisesti tuomittu rangaistukseen. Koska 181 § on pääosin toimivaltasäännös, asiallisesti ehdotettu uusi säännös sopisi paremmin 179 §:ään. Mikäli lakiin lisättäisiin esitetyn mukainen säännös, pitäisi ne bis in idem –säännön johdonmukaisen soveltamisen, lain yhdenmukaisuuden ja sen kohteena olevien yhdenvertaisen kohtelun vuoksi lisätä vastaavanlainen nimenomainen säännös mahdollisuudesta poiketa seuraamismaksun määräämisestä myös silloin, kun kyse on tarkastusvelvollisuuden laiminlyönnistä. Muutoin viimeksi mainitut tilanteet jäisivät edelleen yleisemmin muotoillun 179 §:n 2 momentin 4 kohdan sisältämän kohtuuttomuussäännöksen ja sen perustelujen varaan. Asia voitaisiin ratkaista esimerkiksi muotoilemalla 179 §:n 2 momentin 4 kohta seuraavasti:

4) liikenteenharjoittaja on samasta teosta lainvoimaisesti tuomittu rangaistukseen tai maksun määrääminen olisi olosuhteet huomioon ottaen muutoin kohtuutonta.

Maahanmuutto-osastolla ei ole muuta lausuttavaa asiassa.

Osastopäällikkö
Ylijohtaja

Jorma Vuorio

Lainsäädäntöneuvos

Tiina Sinkkanen

TIEDOKSI Oikeusyksikkö
Poliisiosasto
Maahanmuuttovirasto